

Sygn. akt V ACa 657/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2015r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Iwona Wilk
Sędziowie:	SA Grzegorz Stojek SO del. Aleksandra Janas (spr.)
Protokolant:	Anna Fic

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2015r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w K.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 14 maja 2014r., sygn. akt XIV GC 621/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten sposób, że zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2.644.307 (dwa miliony sześćset czterdzieści cztery tysiące trzysta siedem) złotych z ustawowymi odsetkami od kwoty:

- 2.644.307 (dwa miliony sześćset czterdzieści cztery tysiące trzysta siedem) złotych za okres od 1 stycznia 2000r. do 17 kwietnia 2000r.,

- 2.544.307 (dwa miliony pięćset czterdzieści cztery tysiące trzysta siedem) złotych za okres od 18 kwietnia 2000r. do 24 kwietnia 2000r.

- 2.444.307 (dwa miliony czterysta czterdzieści cztery tysiące trzysta siedem) złotych za okres od 25 kwietnia 2000r. do 5 kwietnia 2004r.,

a w pozostałej części powództwo oddala;

2. oddala apelację w pozostałym zakresie;

3. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt V ACa 657/14

UZASADNIENIE

Powódka (...) S.A. w K. jako następca prawny (...) S.A. w G. ((...) S.A.) domagała się zasądzenia od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. kwoty 52.886.140zł z ustawowymi odsetkami od 1 stycznia 2000r. i kosztami procesu. Uzasadniając żądanie podała, że w dniu 17 czerwca 1999r. jej poprzedniczka prawna zawarła z pozwaną umowę przelewu wierzytelności głównych, na podstawie której przeniosła na pozwaną wierzytelności z tytułu sprzedaży energii elektrycznej przysługujące jej wobec (...) S.A. w Ł. w łącznej kwocie 88.000.000zł. Przelew ten nastąpił odpłatnie za kwotę 55.100.000zł, która miała być płacona częściowo w terminach podanych w umowie, nie później niż do 31 grudnia 1999r. Na poczet należności w listopadzie 1999r. pozwana wpłaciła kwotę 2.213.860zł, wobec czego do zapłaty pozostaje kwota dochodzona pozwem. Powódka podała także, że jej poprzedniczka prawna działając w oparciu o § 4 ust.4 umowy, zgodnie z którym wierzytelność będąca jej przedmiotem w kwocie, w jakiej nie została zaspokojona, powróciła do zbywcy, wystąpiła przeciwko (...) S.A. w Ł. na drogę sądową i uzyskała nakaz zapłaty na kwotę 81.097.536,32zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu. Od nakazu tego, wydanego przez Sąd Rejonowy w Tychach w dniu 28 kwietnia 2000r., (...) wniosła zarzuty i ostatecznie sprawa zakończyła się prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 26 kwietnia 2013r., w którym nakaz zapłaty został uchylony. Sąd stwierdził, że powódce nie służy legitymacja czynna ponieważ wierzycielem (...) jest spółka pozwana w niniejszej sprawie. Kwestia ta została bowiem prawomocnie przesądzona w postępowaniu toczącym się z powództwa (...) Spółki z o.o. w Ł. przeciwko (...)S.A. przed Sądem Rejonowym w Katowicach, w którym wydano prawomocny nakaz zapłaty na kwotę 79.718.691,79zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu. Powódka podała też, że roszczenia z tytułu umowy były przedmiotem licznych prób ugodowych, jakie miały miejsce przed właściwymi miejscowo i rzeczowo sądami rejonowymi, w czasie których pozwana niezasadnie kwestionowała legitymację czynną powódki i które to próby doprowadziły do przerwania biegu terminu przedawnienia po myśli art.123 § 1 pkt 1 k.c.

Pozwana domagała się oddalenia powództwa i zasądzenia kosztów procesu. Powołując się na umowy z dnia 26 czerwca 2007r. i 1 lipca 2007r. w przedmiocie zbycia zorganizowanych części przedsiębiorstwa twierdziła, że powódce nie przysługuje legitymacja czynna do żądania zapłaty z tytułu umowy przelewu z dnia 17 czerwca 1999r., podniosła także zarzut przedawnienia roszczenia na podstawie art.554 k.c. Pozwana nie kwestionowała, że z wniosku poprzedniczki prawnej powódki, a następnie samej powódki toczyły się postępowania o zawezwanie do próby ugodowej, jednak twierdziła, że we wnioskach tych nie określono we właściwy sposób wierzytelności, a pomiędzy postępowaniem zakończonym wnioskiem z 21 grudnia 2001r. i złożeniem kolejnego wniosku upłynął okres dłuższy niż dwa lata. Ponadto wywodziła, że wnioski te były pozorne, a tym samym nie były podjęte bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia. Niezależnie od powyższego pozwana zarzuciła, że dochodzona kwota nie uwzględnia redukcji wynikającej z układu zawartego przez nią z wierzycielami, zatwierdzonego przez Sąd Rejonowy w Katowicach, a następnie wykonanego.

Wyrokiem z 14 maja 2014r. Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił powództwo i zasądził od powódki na rzecz pozwanej koszty procesu w wysokości 7217zł ustaliwszy uprzednio, że wierzytelność o zapłatę wynagrodzenia z umowy przelewu wierzytelności głównej, zawartej dnia 17 czerwca 1999 r. jest wymagalna, ale została przeniesiona na inny podmiot. W oparciu o te ustalenia uznał, że powództwo nie jest zasadne – w chwili przejścia przez powódkę majątku jej poprzedniczki prawnej sporna wierzytelność nie wchodziła już w skład tego majątku ponieważ została przeniesiona na (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością lub na (...) Spółkę Akcyjną, przy czym ustalenie któremu z tych podmiotów wierzytelność przysługuje było w ocenie Sądu Okręgowego zbędne. Sąd ten stwierdził, że dochodzona wierzytelność dotyczyła wynagrodzenia za nabycie przez pozwaną wierzytelności z tytułu sprzedaży energii elektrycznej i na mocy art.55² k.c. jako składnik zorganizowanej części przedsiębiorstwa przeszła na jego nabywcę. Ponieważ wierzytelność, o jakiej mowa, nie była niezbędna dla prowadzenia działalności (...) S.A., nie

została objęta wyłączeniem przewidzianym w punkcie 13.2 umowy z 26 czerwca 2007r. i § 17 pkt 2 umowy z 1 lipca 2007r. Jako nieskuteczne ocenił Sąd także wyłączenie wierzytelności z zorganizowanej części przedsiębiorstwa poprzez zapis dotyczący umów z kancelarią (...). Na marginesie Sąd Okręgowy stwierdził też, że niezasadne są zarzuty pozwanej o przedawnieniu roszczenia oparte na twierdzeniach o pozorności postępowań ugodowych i niedostatecznym określeniu wierzytelności objętych wnioskami. Wobec uznania braku legitymacji czynnej powódki zarzuty te były jednak bezprzedmiotowe, podobnie jak zarzut braku redukcji związanej z zawartym przez pozwaną układem. Orzeczenie o kosztach procesu zapadło na podstawie art.98 k.p.c.

W apelacji od tego wyroku powódka zarzuciła:

- naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, a to art.233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę zebranego w sprawie materiału procesowego, przejawiającą się w całkowicie bezpodstawnym uznaniu przez Sąd I instancji, że powódka nie może dochodzić wierzytelności z tytułu umowy przelewu wierzytelności zawartej przez swego poprzednika prawnego z pozwaną w dniu 17 czerwca 1999r., a to z uwagi na przeniesienie wierzytelności na inny podmiot, podczas gdy powódce służy nadal legitymacja czynna do jej dochodzenia,

- naruszenie prawa materialnego, to jest art.65 § 2 k.c. poprzez dokonanie błędnej wykładni umowy przelewu i uznanie, że wierzytelności wynikające z tej umowy stały się przedmiotem zorganizowanych części przedsiębiorstwa, zbytych następnie na rzecz (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością lub na (...) Spółkę Akcyjną, a także art.55² k.c. w związku z art.55¹ k.c. i art.4a pkt 4 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych poprzez błędne zastosowanie tych przepisów i przyjęcie, że na ich podstawie wierzytelność z umowy przelewu stanowiła składnik zorganizowanej części przedsiębiorstwa, a następnie była przedmiotem sukcesji na podstawie umów z 26 czerwca 2007r. i 1 lipca 2007r., co doprowadziło do błędnego uznania, że wierzytelność ta nie przysługuje już powódce jako następcy prawnemu (...) S.A. W oparciu o przedstawione zarzuty powódka domagała się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje.

Apelacja jest częściowo zasadna.

Ustalenia Sądu Okręgowego są niepełne i jako takie wymagają uzupełnienia.

W dniu 17 czerwca 1999r. poprzedniczka prawna powódki, (...) S.A., zawarła z pozwaną umowę przelewu wierzytelności przysługujących jej wobec (...) S.A. w Ł. na łączną kwotę 88.000.000zł. Za ich nabycie pozwana zobowiązała się zapłacić kwotę 55.100.000zł w terminie do 31 grudnia 1999r., a także podjąć niezwłoczne działania. W razie bezskuteczności egzekucji prowadzonej wobec dłużnika strony umowy przewidziały też możliwość uzgodnienia nowego terminu realizacji zobowiązania nabywcy, a w razie gdyby termin ten nie został wyznaczony, wierzytelność w kwocie niezaspokojonej miała wrócić do zbywcy z dniem 31 stycznia 2000r. (niesporne, § 4 pkt 3 i 4 umowy z 17 czerwca 1999r., k.28-19). Aneks z 23 lipca 1999r. wysokość zbytej wierzytelności ustalono na 83.160.367,26zł (niesporne, aneks do umowy przelewu, k.32). Do 31 grudnia 1999r. na poczet ceny nabycia wierzytelności pozwana zapłaciła zbywcy kwotę 2.213.860zł, a następnie w dniach 18 kwietnia 2000r. i 25 kwietnia 2000r. przelała na rachunek bankowy (...) kwoty po 100.000zł, które zostały zwrócone (dowód: polecenie przelewu ze zwrotami, k.282 i 283). (...) S.A. stanęła bowiem na stanowisku, że wobec niewyznaczenia nowego terminu realizacji zobowiązania nabywcy wierzytelności, doszło do jej zwrotnego przeniesienia do majątku zbywcy, zgodnie z § 4 pkt 4 umowy przelewu.

Uznając, że ponownie przysługuje jej wierzytelność będąca przedmiotem umowy przelewu, (...) wystąpiła do Sądu Rejonowego w Tychach z pozwem przeciwko (...) S.A. w Ł., w którym domagała się zasądzenia kwoty 81.097.536,32zł, w tym należności głównej w wysokości 79.818.691zł i kwoty skapitalizowanych odsetek w wysokości 1.278.844,53zł, jako należności z tytułu sprzedaży energii elektrycznej za okres od maja 1998r. do czerwca 1999r. W sprawie tej

w dniu 28 kwietnia 2000r. wydano nakaz zapłaty zgodnie z żądaniem pozwu, a na skutek zarzutów pozwanej (...), która podniosła zarzut braku legitymacji czynnej z uwagi na zawarcie w dniu 17 czerwca 1999r. umowy przelewu, sprawa ta, tocząca się z udziałem obecnej pozwanej jako interwenienta ubocznego, była przedmiotem rozpoznania przez Sąd Okręgowy w Katowicach, a następnie Sąd Apelacyjny w Katowicach i - na skutek skarg kasacyjnych obu stron – przez Sąd Najwyższy. Ostatecznie wyrokiem z 26 kwietnia 2013r. Sąd Apelacyjny w Katowicach między innymi uchylił nakaz zapłaty Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 28 kwietnia 2000r., sygn. akt VI Ng 1014/00 i zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 767.306,72zł wraz z ustawowymi odsetkami, rozkładając ją na dwadzieścia równych kwartalnych rat, a to w związku z układem, jaki zawarła pozwana (...) ze swymi wierzycielami. Rozstrzygnięcie tej treści zapadło przy ustaleniu, że (...) S.A. nie była wierzycielem pozwanej w części, w jakiej wierzytelność została objęta umową przelewu z dnia 17 czerwca 1999r., a następnie była dochodzona przez Spółkę (...) w sprawie przeciwko (...) S.A., zakończonej prawomocnym nakazem zapłaty z dnia 6 czerwca 2000r., sygn. akt IX Ng 3125/05. Nakaz ten wydany na rzecz cesjonariusza przeciwko dłużnikowi tworzył stan prejudycjalności w postępowaniu zainicjowanym przez cedenta przeciwko dłużnikowi i obejmującemu tę samą wierzytelność scedowaną na cesjonariusza. W rezultacie, zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z 29 lutego 2008r, V CSK 398/07, kwestia legitymacji czynnej nie mogła być już ponownie badana z racji obowiązywania zakazu wyrażonego w art.365 § 1 k.p.c. (niesporne, wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z 14 lutego 2006r., XIV GC 1651/00, wyrok Sądu Najwyższego z 29 lutego 2008r, V CSK 398/07 i wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 26 kwietnia 2013r. V ACa 219/08 i V ACa 220/08, k.43-64). W sprawie było też niesporne, że powódka zgłosiła powyższą wierzytelność w postępowaniu upadłościowym z możliwością zawarcia układu, jakie wszczęto wobec(...)S.A. (zgłoszenie wierzytelności, k.271-279).

Poprzedniczka prawna powódki, spółka (...), składała wnioski o zawezwanie do próby ugodowej, wskazując jako przeciwnika pozwaną. Wnioski te miały za przedmiot wierzytelność z tytułu ceny nabycia wierzytelności przelanych na rzecz pozwanej w oparciu o umowę z 17 czerwca 1999r. Pierwszy wniosek został złożony w dniu 28 grudnia 2001r., a postępowanie zakończono posiedzeniem w dniu 3 czerwca 2002r. (dowód: wniosek o zawezwanie do próby ugodowej z dnia 21 grudnia 2001r., k.184 i protokół posiedzenia z 3 czerwca 2002r., k.200v). Kolejne wnioski składano w dniach 20 stycznia 2005r. (k.203), 30 listopada 2006r. (k.209), 4 stycznia 2008r. (k.211v), 2 stycznia 2009r. (k.219v), 8 lutego 2011r. (k.237v), a ostatni nosi datę 16 kwietnia 2013r. (k.246). W postępowaniach wywołanych wnioskami złożonymi w dniu 30 listopada 2006r., 4 stycznia 2008r., 2 stycznia 2009r. i 8 lutego 2011r. wnioskodawca był reprezentowany przez pełnomocnika z kancelarii (...). W żadnym z tych postępowań nie doszło do zawarcia ugody (niesporne).

Wnioskiem z dnia 22 grudnia 2003r. pozwana wystąpiła do Sądu Rejonowego w Katowicach o ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu (wniosek, k.285). Do wniosku załączono między innymi spis wierzycieli, w którym wymieniono także (...) S.A. w G. z wierzytelnością w wysokości 6,45zł z tytułu odsetek (k.295). Dłużnik zaproponował uprzywilejowanie drobnych wierzycieli, których wierzytelności na dzień zawarcia układu nie przekroczą 10.000zł poprzez zapłatę całego zobowiązania, a w odniesieniu do pozostałych wierzycieli proponował redukcję o 95% ogólnej kwoty wierzytelności i jej spłatę w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia o zatwierdzeniu układu, a nadto odstąpienie od naliczania odsetek od wierzytelności od dnia zawarcia układu (propozycje układowe, k.310). Postanowieniem Sądu Rejonowego w Katowicach z 6 kwietnia 2004r. (k.315) do udziału we Wstępnym Zgromadzeniu Wierzycieli dopuszczono między innymi Spółkę (...) z wierzytelnością w wysokości 5,93zł, która nie brała udziału w głosowaniu nad układem (protokół posiedzenia z 6 kwietnia 2004r., k.316). Postanowieniem z 16 kwietnia 2004r. (k.317) ogłoszono upadłość pozwanej z możliwością zawarcia układu, zatwierdzono także układ zawarty w dniu 6 kwietnia 2004r. W dniu 7 czerwca 2004r. Sąd stwierdził ukończenie postępowania upadłościowego pozwanej, a w dniu 9 listopada 2004r. stwierdził wykonanie układu (k.318 i 321).

Na podstawie umowy z dnia 26 czerwca 2007r. (...) S.A. w G. zbyła na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. ((...) S. z o.o.) zorganizowaną część przedsiębiorstwa w postaci organizacyjnie i finansowo wyodrębnionego w (...) S.A. zespołu składników materialnych i niematerialnych przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na obrocie energią elektryczną, stanowiącą zorganizowaną część przedsiębiorstwa w rozumieniu art.4a pkt 4 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz będącą

przedsiębiorstwem w rozumieniu art.55⁽¹⁾k.c. w drodze wniesienia jako wkład niepieniężny do (...) S. z o.o. w zamian za obejmowane udziały w podwyższonym kapitale zakładowym tej spółki. W punkcie 13 umowy wymieniono elementy, które nie wchodziły albo zostały wyłączone z zorganizowanej części przedsiębiorstwa i nie podlegały przeniesieniu na (...) S. z o.o., między innymi składniki materialne i niematerialne służące do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie dystrybucji energii elektrycznej, będące przedmiotem wkładu niepieniężnego do (...) S.A. oraz składniki niezbędne do prowadzenia działalności przez (...) S.A., w szczególności prawa i obowiązki wymienione w załączniku nr(...). Pod pozycją nr (...) wymieniono tam umowę zawartą z kancelarią (...), a dotyczącą „prowadzenia sprawy (...)” (umowa z 26 czerwca 2007r. z załącznikami, k.142v-149).

1 lipca 2007r. (...) S.A. zawarła z (...) S.A. w G. ((...) S.A.) umowę o objęcie akcji i wniesienie wkładu niepieniężnego, na podstawie której w zamian za akcje (...) S.A. przeniosła na tę spółkę wyodrębniony organizacyjnie w strukturze (...) oddział samodzielnie sporządzający bilans, stanowiący zorganizowany zespół składników materialnych i niematerialnych, przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na dystrybucji energii elektrycznej. W § 17 pkt 2 umowy postanowiono, że w skład zorganizowanej części przedsiębiorstwa nie wchodzi składniki materialne i niematerialne służące do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie obrotu energią elektryczną, będące przedmiotem wkładu niepieniężnego do (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. oraz składniki niezbędne do prowadzenia działalności przez (...) S.A.

W dniu 12 czerwca 2012r. doszło do połączenia (...) S.A. z (...) S.A. w K. poprzez przejęcie przez (...) majątku (...), to jest w trybie art.492 § 1pkt 1 k.s.h. (niesporne).

Powyższe ustalenia, w znaczącej części bezsporne, zostały dokonane w oparciu o wymienione dokumenty, nie kwestionowane przez żadną ze stron.

Na tej podstawie Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że apelacja jest częściowo zasadna, choć nie wszystkie podniesione w niej zarzuty zasługiwały na uwzględnienie. Jeśli idzie o zarzut naruszenia art.233 § 1 k.p.c., jest on o tyle niezasadny, że w istocie skarżący nie podważa ustaleń faktycznych Sądu I instancji, lecz wywiedzione z nich wnioski będące wynikiem oceny prawnej art.55² k.c. Podobnie ocenić trzeba zarzut naruszenia art.65 § 2 k.c. – przepis ten statuuje reguły wykładni oświadczeń woli, jednak w sprawie niniejszej zagadnieniem spornym jest nie tyle intencja stron umów z 26 czerwca 2007r. i 1 lipca 2007r., ile skuteczność zawartych w nich zapisów wobec osób trzecich.

Dla rozstrzygnięcia sprawy należało w pierwszej kolejności zbadać czy dochodzone pozwem wierzytelności zostały przeniesione na inny podmiot na podstawie umów z dnia 26 czerwca 2007r. i 1 lipca 2007r., a zatem czy powódce przysługuje legitymacja czynna w sprawie, a jeśli nie czy doszło do przedawnienia roszczenia, a następnie czy dochodzona wierzytelność podlegała redukcji w związku z układem zawartym przez pozwaną.

Odnosząc się do kwestii pierwszej – zarzut braku legitymacji czynnej oparty był na art.55² k.c., zgodnie z którym czynność prawna mająca za przedmiot przedsiębiorstwo obejmuje wszystko, co wchodzi w skład przedsiębiorstwa, chyba że co innego wynika z treści czynności prawnej albo z przepisów szczególnych.

Pozwana twierdziła, że dochodzona należność została przeniesiona na inne podmioty ((...) Spółka z o.o. w G., obecnie (...) Spółka z o.o. lub (...) S.A., obecnie (...) S.A.) na podstawie umów o przeniesienie zorganizowanej części przedsiębiorstwa, zawartych odpowiednio w dniu 26 czerwca 2007r. i 1 lipca 2007r. Wywodziła, że zastrzeżenia zawarte w tych umowach odnoszące się do wyłączenia niektórych składników majątku (...) S.A. z zakresu zorganizowanych części przedsiębiorstwa będących przedmiotem zbycia nie są wystarczająco precyzyjne i jako takie nie mogą doprowadzić do wyłączenia skutku, o jakim mowa w powołanym przepisie. W konsekwencji, jak twierdziła pozwana, dochodzona wierzytelność wyszła z majątku (...) S.A., co sprawia, że powódce nie służy legitymacja czynna.

W pełni trzeba się zgodzić z pozwaną, że powoływane przez powódkę klauzule mające świadczyć o wyłączeniu dochodzonej kwoty z zorganizowanych części przedsiębiorstwa będących przedmiotem obu umów zawartych w 2007r. są zbyt nieprecyzyjne by mogły wyrzucić zamierzony skutek. W szczególności odnosi się to do klauzuli zawartej punkcie

1 załącznika do umowy z 26 czerwca 2007r., zgodnie z którym wyłączeniu podlega umowa zawarta z kancelarią (...), a dotycząca „prowadzenia sprawy (...)”. Z zapisu tego można co najwyżej wywodzić, że dotyczy on wierzytelności wobec (...)S.A., a nie pozwanej. O ile intencja stron umowy była inna, nie dano jej właściwego wyrazu tak, aby doszło do powstania skutku, o jakim mowa w art.55⁽²⁾k.c. in fine.

Ostatecznie jednak zarzutu pozwanej nie można podzielić z następujących przyczyn.

Umowa z 26 czerwca 2007r. ma za przedmiot zorganizowaną część przedsiębiorstwa w postaci organizacyjnie i finansowo wyodrębnionego w (...) zespole składników materialnych i niematerialnych, przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na obrocie energią elektryczną, a umowa z 1 lipca 2007r. – wyodrębniony organizacyjnie w strukturze (...) oddział samodzielnie sporządzający bilans, stanowiący zorganizowany zespół składników materialnych i niematerialnych, przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na dystrybucji energii elektrycznej. Poza sporem pozostaje, że dochodzona w niniejszym procesie kwota nie stanowi wierzytelności z tytułu sprzedaży i dystrybucji energii elektrycznej, lecz z tytułu ceny sprzedaży wierzytelności powstałych w związku ze sprzedażą energii elektrycznej na rzecz (...). Nie można zatem uznać, że dochodzona wierzytelność stanowiła składnik majątku (...) S.A. związany ze sprzedażą czy dystrybucją energii elektrycznej, a tym samym by wchodziła w skład zorganizowanych części przedsiębiorstwa (...), które zostały przeniesione na inne podmioty na podstawie powołanych wyżej umów. Tym samym dochodzona wierzytelność nie wyszła z majątku (...) S.A., a w konsekwencji powódce jako następcy prawnemu (...) służy legitymacja do jej dochodzenia. Odmienne stanowisko Sądu Okręgowego nie znajduje oparcia w art.55⁽¹⁾ i art.55⁽²⁾k.c.

Skoro powódka zachowała przymiot wierzyciela, w dalszej kolejności trzeba poddać ocenie podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia roszczenia. Sąd Apelacyjny stanowiska pozwanej w tym zakresie nie podziela.

Z treści znajdujących się w aktach sprawy wniosków o zawezwanie do próby ugodowej wynika jasno czego wnioski te dotyczyły – wskazano w nich zarówno wysokość zobowiązania, jak i jego źródło, to jest umowę z 17 czerwca 1999r. Spełniony został zatem wymóg w postaci określenia wierzytelności, a niezależnie od tego z treści pism składanych przez pozwaną w postępowaniach ugodowych nie wynika by miała ona jakiegokolwiek wątpliwości co do przedmiotu tych postępowania. Nie można też podzielić zarzutu pozwanej, iż wnioski o zawezwanie do próby ugodowej były dotknięte pozornością. Uzasadniając to stanowisko pozwana podnosiła, że w innym postępowaniu poprzedniczka prawna powódki (a później sama powódka) twierdziła, że jest wierzycielką (...) S.A. z tytułu wierzytelności będących przedmiotem przelewu, które miały powrócić do jej majątku na podstawie § 4 pkt 4 umowy z 17 czerwca 1999r. Okoliczności te mają charakter bezsporny, jednak nie można z nich wywodzić wniosku o pozorności działania wierzyciela, a to wobec toczącego się sporu, zainicjowanego w 2000r., który został prawomocnie zakończony dopiero wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 26 kwietnia 2013r. Ponieważ prawo wierzyciela do dochodzenia wierzytelności będących przedmiotem przelewu było kwestionowane, a zarzuty w tej materii ostatecznie doprowadziły do oddalenia powództwa wobec (...), nie można czynić mu zarzutu, że chroniąc swe interesy, także poprzez kierowanie roszczeń wobec pozwanej, czynił to dla pozoru lub by w ten sposób nadużywał prawa.

Odmienne też niż twierdzi pozwana, termin przedawnienia dochodzonego roszczenia wynika z przepisów ogólnych, a nie z art.554 k.c. Powódka nie dochodzi bowiem roszczenia z tytułu sprzedaży dokonanej w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa. Pozwana nie wykazała by obrót wierzytelnościami był przedmiotem działalności (...) S.A., ponadto działalność tego rodzaju nie widnieje w KRS. Sąd Apelacyjny podziela pogląd wyrażony w wyroku tutejszego Sądu z dnia 9 lutego 1999r., I ACa 596/98, że dwuletni termin przedawnienia przewidziany w art. 554 k.c. nie ma zastosowania do roszczeń z tytułu sprzedaży wierzytelności, jeżeli tego rodzaju działalność nie jest objęta zakresem działania przedsiębiorstwa sprzedawcy. Z uwagi na gospodarczy charakter sprawy termin przedawnienia wynosi zatem po myśli art.118 k.c. trzy lata i był on skutecznie przerywany przez wnioski o zawezwanie do próby ugodowej. W konsekwencji trzeba przyjąć, że w dacie wniesienia powództwa roszczenie nie było przedawnione.

Jeśli natomiast idzie o zagadnienia związane z postępowaniem upadłościowym, jakie toczyło się wobec pozwanej - pozwana wykazała, że w dniu 6 kwietnia 2004r. zawarła ze swymi wierzycielami układ, na podstawie którego nastąpiła

redukcja wierzytelności przekraczających 10.000zł o 95% oraz odstąpiono od naliczania odsetek od dnia zawarcia układu. Układ ten został zatwierdzony przez Sąd Rejonowy w Katowicach, który także stwierdził jego wykonanie. Zgodnie z art.290 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jedn. Dz.U. z 2012r., poz.1112 ze zm.), układ wiąże wszystkich wierzycieli, których wierzytelności według ustawy objęte są układem, choćby nie zostały umieszczone na liście. Należy do nich także wierzytelność przysługująca powódce na podstawie umowy z 17 czerwca 1999r. ponieważ powstała przed dniem ogłoszenia upadłości dłużnika (art. 272 ust. 1 pun). Wprawdzie po myśli art.290 § 2 pun układ nie wiąże wierzycieli, których upadły umyślnie nie ujawnił i którzy w postępowaniu nie uczestniczyli, to jednak ciężar wykazania tych okoliczności spoczywa na wierzycielu. Powódka nie sprostowała temu obowiązkowi ponieważ nie przedstawiła żadnych dowodów, z których można byłoby wnosić, że sytuacja tego rodzaju miała miejsce. Dla przyjęcia skutku polegającego na braku związania wierzyciela układem nie jest wystarczające stwierdzenie, że na liście wierzytelności nie umieszczono kwoty dochodzonej w niniejszym postępowaniu, a jedynie kwotę 5,93zł z tytułu odsetek skoro powódka o postępowaniu wiedziała (jako wierzyciel umieszczony na liście). W konsekwencji trzeba uznać, że na skutek układu wierzytelność powódki uległa redukcji o 95%, a zatem do kwoty 2.644.307zł i tylko w tym zakresie powództwo okazało się zasadne.

Odsetki od żądanej kwoty należą się od dnia jej wymagalności, to jest od 1 stycznia 2000r. do dnia poprzedzającego zawarcie układu, to jest do 5 kwietnia 2004r. Należy jednak mieć na uwadze, że poprzedniczka prawna powódki zwróciła uiszczoną przez pozwaną należność w łącznej wysokości 200.000zł, z czego 100.000zł zapłacono w dniu 18 kwietnia 2000r., a 100.000zł w dniu 25 kwietnia 2000r. W tym zatem zakresie pozwana jako dłużnik nie pozostaje w opóźnieniu, co w świetle art.481 k.c. stanowi przesłankę naliczania odsetek.

Z tych przyczyn Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 na podstawie art.386 § 1 k.p.c. Orzeczenie o kosztach postępowania za drugą instancję zapadło po myśli art.100 zdane drugie k.p.c. ponieważ powódka utrzymała się ze swym roszczeniem w 5%. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej w wysokości 5400zł, przewidzianej w § 6 pkt 7 w związku z § 12 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013r., poz.490).